

Leo Trotskij: Stalin försöker döda mig

(8 juni 1940)

Ur *The Fourth International*, [vol 2 nr 7](#), augusti 1941, s 201-207. Här översatt från versionen på [MIA](#). Översättning från engelska, Göran Källqvist. Mellanrubrikerna är *Fourth Internationals*.

[*The Fourth Internationals* anmärkning: Följande artikel, som här publiceras för första gången, skrevs av Trotskij två veckor efter mordförsöket på honom den 24 maj 1940. Som artikeln beskriver hade GPU satt hårt tryck mot den mexikanska polisen för att den under sin utredning skulle undvika GPU:s mördargång som hade försökt döda Trotskij. Men kort efter att artikeln skrevs kom utredningen in på rätt spår igen. Vid den tiden publicerade vår press alla detaljer om hur polisen arresterade David Serrano, David Alfaro Siqueiros och en hel mängd andra stalinister, hur en del av dem erkände sin inblandning, och hur den stalinistiska mordmaskinens skuld slogs fast.

Av orsaker som de själv bäst känner till, har de mexikanska myndigheterna ännu inte slutfört sin rättegång mot GPU:s gäng. Enligt mexikansk lag krävs det att utredningsdomaren ska fullborda sin utredning och utdela en dom inom ett år. Trots att Siqueiros medgav att han deltog i angreppet på Trotskij's hus, hittade han och GPU domare som släppte fri honom med motiveringen att han inte försökte mörda Trotskij! De andra sitter fortfarande i fängelse. Liknande förseningar har skett i fallet med "Frank Jacson", den GPU-mördare som lyckades utdela det dödande slaget den 20 augusti 1940.

Trotskij's artikel ger hans egen beskrivning av mordförsöket den 24 maj och händelserna under de efterföljande två veckorna. En annan artikel av Trotskij om attacken var "[Komintern och GPU](#)",* som färdigställdes 3 dagar före det mordförsök som lyckades, och publicerades i *Fourth International*, november 1940.]

Natten för angreppet

Angreppet kom i gryningen, omkring kl 4. Jag sov djupt efter att ha tagit en sömntablett efter en hård dags arbete. När jag väcktes av smällarna från gevärseld kände jag mig alldeles dimmig, och inbillade mig först att en nationell helgdag firades med fyrverkerier utanför våra väggar. Men explosionerna var för nära, direkt i rummet intill mig och ovanför huvudet. Lukten av krut blev allt fränare och genomträngande. Uppenbarligen höll det vi alltid hade förväntat oss just på att hända: vi var angripna. Var befann sig poliserna som var stationerade utanför väggarna? Var fanns vakterna? Bundna? Kidnappade? Döda? Min hustru hade redan hoppat ur sängen. Skjutandet fortsatte oupphörligt. Senare berättade min hustru att hon hade hjälpt ner mig på golvet och knuffat in mig i ett utrymme mellan sängen och väggen. Det är alldeles sant. Hon fortsatte att luta sig över mig intill

* Finns på [marxistarkiv.se](#). Flera stycken i föreliggande artikel återgavs nästan ordagrant i den artikeln – öa.

väggen, som för att skydda mig med sin kropp. Men med hjälp av viskningar och gester övertygade jag henne att lägga sig platt på golvet. Skotten kom från alla håll, det var svårt att avgöra exakt varifrån. Som min hustru berättade senare kunde vi vid ett tillfälle klart urskilja skottsälvor från ett gevär: följaktligen ägde skjutandet rum precis här i rummet, även om vi inte kunde se någon. Mitt intryck är att allt som allt 200 skott avlossades, av vilka ungefär 100 avlossades alldeles nära oss. Glassplitter från fönsterrutor och flisor från väggarna flög åt alla håll. Lite senare kände jag att jag hade blivit lätt sårad på två ställen.

När skjutande tog slut hörde vi vår dotterson i det angränsande rummet ropa ”morfar!”. Rösten av barnet i mörkret under skottlossningen är det mest tragiska minnet från natten. Efter att de första skotten hade träffat tvärs över hans säng – vilket bevisas av märkena som finns kvar på dörren och väggen – hade han kastat sig under sängen. Till synes i panik sköt en av angriparna mot sängen, kulan gick igenom madrassen och träffade vårt barnbarn i stortån och borrhade in sig i golvet. Angriparna kastade två brandbomber och lämnade vår dottersons sovrum. Han ropade ”morfar!” och sprang efter dem ut på terrassen, och lämnade efter sig ett spår av blod. Medan han besköts rusade han in i ett av vakternas rum.

När vårt barnbarn ropade till tog sig min hustru in i hans redan tomma rum. I rummet stod golvet, dörren och ett litet bord i lågor. ”De har kidnappat Seva”, sa jag till henne. Det var det mest smärtsamma ögonblicket av alla. Skott fortsatte att ljuda, men de kom redan utanför vårt sovrum någonstans på terrassen eller omedelbart utanför murarna. Terroristerna täckte tydligen sin reträtt. Min hustru skyndade sig att kväva lågorna med en matta. Hon tvingades behandla sina brännskador i en vecka efter det.

Två medlemmar ur vår vaktstyrka, Otto och Charles, uppenbarade sig. De hade blivit avskurna från oss av maskingevärseld under attacken. De bekräftade att angriparna uppenbarligen hade dragit sig tillbaka eftersom ingen syntes till på terrassen. Vakten som hade tjänstgjort under natten, Robert Sheldon Harte, var försvunnen. Båda bilarna var borta. Varför var poliserna som var stationerade utanför så tysta? De hade blivit bundna av angriparna som ropade ”Viva Almazán!”¹ Det var vad de bundna polismännen berättade.

Nästa dag var min hustru och jag övertygade om att angriparna bara hade skjutit genom fönstren och dörrarna och att ingen hade kommit in i vårt rum – men en analys av kulornas bana bevisar obestriddigt att 8 skott som träffade väggen vid de två sängarnas huvudända och efterlämnade hål på fyra ställen i båda madrasserna, liksom spår i golvet under sängarna bara kunde ha avlossats inne i själva sovrummet. Tomhylsor på golvet och en lakanskant som var bränd på två ställen vittnade om samma sak.

Varför gick terroristerna in i vårt sovrum? Var det under första delen av deras operation innan vi ännu hade vaknat? Eller var det tvärtom under de sista ögonblicken när vi låg på golvet? Jag lutar åt den sistnämnda misstanken. Efter att ha skjutit flera salvor genom dörrar och fönster mot sängarna och inte hört några skrik eller stönanden, hade angriparna all anledning att dra slutsatsen att de hade utfört sitt arbete med framgång. En av dem kanske i sista ögonblicket gick in i rummet för en sista kontroll. Möjligen liknade sängkläderna och kuddarna fortfarande människokroppar. Klockan fyra på morgonen var rummet mörkt. Min hustru och jag höll oss helt stilla och tysta på golvet. Innan

1 General Juan Andreu Almazán var högerens kandidat vid presidentvalskampanjen i Mexiko 1940.

terroristen som kom in för att bekräfta att uppdraget redan var utfört kanske sköt några skott i våra sängar ”för att lugna sitt samvete”.

Det vore alltför tröttsamt att i detalj analysera de olika myter som varit resultatet av missförstånd eller illvilja och som direkt eller indirekt har utgjort grunden för teorin om ”angrepp på mig själv”. Pressen publicerade rapporter som påstod att min hustru och jag inte var i vårt sovrum på natten för angreppet. *El Popular* (stalinisternas allierade Toledanos tidning) resonerade om mina ”motsägelser”: enligt en version sades jag ha krupit in i ett hörn av sovrummet, enligt en annan version föll jag till golvet, etc. etc. Det finns inte ett sant ord i allt detta. På nätterna bor det bestämda personer i alla rum i vårt hus, med undantag för biblioteket, matsalen och mitt arbetsrum. Men angriparna passerade just dessa rum och hittade oss inte där. Vi sov där vi alltid gjorde det: i vårt sovrum. Som jag redan har sagt så föll jag till golvet i hörnet på rummet. Efter en stund fick jag sällskap av min hustru.

Hur överlevde vi? Uppenbarligen tack vare en lycklig slump. Sängarna utsattes för en korseld. Kanske angriparna var rädda att träffa varandra och instinktivt sköt antingen högre eller lägre än de skulle. Men det är bara en psykologisk gissning. Det är också möjligt att min hustru och jag hjälpte den lyckliga slumpen genom att inte förlora våra huvuden, inte rusa runt i rummet, inte ropa på hjälp när det var meningslöst att göra det, inte skjuta när det inte var någon mening att göra det, utan höll tyst på golvet och låtsades vara döda.

Stalins ”misstag”

För en oinsatt kan det verka obegripligt varför Stalins klick först landsförvisade mig utomlands och sedan försöker mörda mig. Hade det inte varit enklare att låta skjuta mig i Moskva som så många andra? Här är förklaringen. När jag uteslöts ur partiet 1928 och landsförvisades till Centralasien var det ännu omöjligt att tala om att avrätta och till och med om att arresteras. Den generation med vilken jag hade gått igenom oktoberrevolutionen och inbördeskriget levde fortfarande. Politbyrån kände sig belägrad från alla sidor. Från Centralasien hade jag möjlighet att upprätthålla oavbrutna kontakter med den växande oppositionen. Efter att ha tvekat ett år beslutade Stalin på grund av dessa förhållanden att använda förvisning utomlands som det mindre onda. Hans argument var: om Trotskij isoleras från Sovjetunionen, och berövas en apparat och materiella resurser så kommer han att kunna göra något. Dessutom räknade Stalin med att han efter att ha lyckats misskreditera mig totalt i landets ögon, utan svårighet skulle kunna få den vänskapliga turkiska regeringen att skicka tillbaka mig för att göra upp räkningen. Men händelserna har visat att det går att delta i det politiska livet utan en apparat och utan materiella resurser. Med hjälp av unga vänner skapade jag grunden till den Fjärde internationalen, som sakta men säkert utvecklades. Moskvarättegångarna 1936-1937 iscensattes för att få till stånd min utvisning från Norge, det vill säga att jag i själva verket skulle överlämnas till GPU. Men det misslyckades. Jag kom till Mexiko. Jag har fått veta att Stalin flera gånger har sagt att min förvisning utomlands var hans ”största misstag”. För att rätta till detta misstag återstod inget annat än en terroristhandling.

GPU:s förberedelser

Under de senaste åren har GPU avlivat flera hundra av mina vänner i Sovjetunionen, inklusive

medlemmar i min familj. I Spanien mördade GPU min tidigare sekreterare, Erwin Wolf, och ett antal av mina politiska anhängare. I Paris mördade de min son Leon Sedov,² som i två år hade jagats av Stalins yrkesmördare. I Lausanne i Schweiz mördade GPU Ignace Reiss, som hade lämnat GPU:s led och anslutit sig till Fjärde internationalen. I Paris mördade Stalins agenter ännu en av mina tidigare sekreterare, Rudolph Klement, vars kropp återfanns i Seine. Denna lista kan fortsättas i det oändliga.

I Mexiko gjordes ett uppenbart mordförsök i januari 1938 av en okänd man som dök upp i mitt hus med ett förfalskat meddelande från en mexikansk politisk figur. Det var just denna händelse som skrämde mina vänner att vidta mer betydande försvarsåtgärder: ha vakt dygnet runt, installera ett larmsystem, etc.

Efter GPU:s aktiva och i sanning mordiska deltagande under händelserna i Spanien har jag fått många brev från mina vänner, främst i New York och Paris, angående GPU-agenter som har skickats till Mexiko från Frankrike och USA. Jag överlämnade namn och foton på en del av dessa herrar till den mexikanska polisen. Med tanke på min oförsonliga kamp mot Kremles inrikes- och utrikespolitik förvärrades situationen ännu mer av världskrigets utbrott. Mina uttalanden och artiklar i världspressen om uppstyckningen av Polen, angreppet på Finland, om Röda arméns svaghet efter att Stalin hade halshuggit den och så vidare – trycktes i världens alla länder i miljontals exemplar. Missnöjet ökar i Sovjetunionen. Som före detta revolutionär inser Stalin att krigets utveckling måste ge Fjärde internationalens utveckling en kraftig stöt framåt, även i Sovjetunionen. Det är därför Stalin utfärdade en order till sina agenter: undanröj Trotskij så snabbt som möjligt

Kompletterande bevis

Fakta som är välkända för alla och allmänna politiska överväganden visar således otvivelaktigt att organiseringen av attentatet den 24 maj bara kunde ha sitt ursprung i GPU. Men det saknas inte kompletterande empiriska bevis.

1. Några veckor före attentatet fylldes den mexikanska pressen av rykten om att det hade samlats GPU-agenter i Mexiko. Dessa rapporter innehöll mycket som inte var sant. Men kärnan i ryktena var sann.
2. Noterbart är attentatets utomordentligt höga teknologiska nivå. Mordet misslyckades på grund av tillfälligheter, som är en oundviklig del av alla krig. Men förberedelserna och utförandet var anmärkningsvärda i sin omfattning, grundliga planering och noggrannhet. Terroristerna var fullt bekanta med lokalernas utformning och inre liv. De skaffade sig polisuniformer, vapen, en elektrisk såg, repstegar, etc. De lyckades fullständigt blockera polisvakterna på utsidan, de lamslog vakterna på insidan med en korrekt strategi med kulspruteeld, de trängde in i offrets rum, kunde under tre till fem minuter ostraffat skjuta korseld, kastade brandbomber och lämnade scenen för angreppet utan att lämna ett spår efter sig. En sådan operation ligger utanför en enskild grupps förmåga. Här syns tydligt tradition, utbildning, stora resurser, ett noggrant urval av attentatsmän. Detta är GPU:s verk.
3. Helt i linje med GPU:s system är den noggrannhet med vilken man vilseledde utredningen in på

² Leon Sedov (1906-1938), var Trotskijs äldste son. Han anslöt sig till Vänsteroppositionen och följde sina föräldrar under deras sista landsflykt som Trotskijs närmaste medarbetare under kampen och som redaktör för *Oppositionsbulletinen*. Han bodde i Tyskland från 1931 till 1933 och sedan i Paris, där han bodde fram tills han dödades av GPU. *Writings 37-38* innehåller en utvärdering av hans liv och död ("Leon Sedov – Son, Friend, Fighter").

ett falskt spår, och att det ingick i själva planeringen av attentatet. När angriparna hindrade polisen skrek de ”Viva Almazán!” Dessa påhittade och falska rop på natten, inför fem polismän, varav tre sov, hade två mål: att om än bara för några dagar eller timmar avleda den framtida utredningen från GPU och dess ombud i Mexiko, och kompromettera anhängarna till en av presidentkandidaterna. Att mörda en motståndare och kasta misstankarna mot en annan är GPU:s eller rättare sagt dess inspiratör, Stalins, klassiska metod.

4. Angriparna hade med sig flera brandbomber, varav två kastades in i min sonsons rum. Således försökte deltagarna i attentatet inte bara mörda utan också starta en mordbrand. Det enda syftet med detta var att förstöra mina arkiv. Den enda som är intresserad av det är Stalin, eftersom arkiven är utomordentligt värdefulla för mig under min kamp mot oligarkin i Moskva. Med hjälp av mina arkiv avslöjade jag speciellt den juridiska komplotten i Moskva. Den 7 november 1936 stal GPU, med stor risk för sig själv, en del av mina arkiv i Paris. De glömde dem inte på natten den 24 maj. Brandbomberna utgör alltså något av Stalins visitkort.

5. Utomordentligt kännetecknande för GPU:s brott är arbetsdelningen mellan de hemliga mördarna och de lagliga ”vännerna”: medan attentatet började förberedas, genomförde de parallellt med det underjordiska konspirerande arbetet en förtalskampanj i syfte att misskreditera det avsedda offret. Samma arbetsdelning har fortsatt efter att brottet har genomförts: terroristerna gömmer sig, medan deras advokater finns i det öppna och försöker leda in polisens uppmärksamhet på ett falskt spår.

6. Slutligen är det omöjligt att inte framhålla världspressens reaktion: alla strömningarnas tidningar utgår öppet eller underförstått från att attentatet är GPU:s verk. Bara de tidningar som stöds av Kreml och utför dess order försvarar en motsatt version. Det är i sig själv ett ovärderligt tecken!

27 maj – en vändning i utredningen

På morgonen den 24 maj bad ledande företrädare för polisen att jag skulle samarbeta för att lösa brottet. Överste Salazar och tiotals agenter besökte mig om diverse information på ett ytterst vänligt sätt. Min familj, mina medarbetare och jag gjorde allt i vår makt.

Den 25 och 26 maj sa två agenter från den hemliga polisen att utredningen var på rätt väg, och att det i alla händelser nu redan hade ”bevisats att det handlar om ett mordförsök”. Jag blev förbluffad. Var det verkligen nödvändigt att bevisa det? Jag frågade mig *mot precis vem* polisen måste bevisa att attentatet var ett attentat? Fram till kvällen den 27 maj riktade sig utredningen, såvitt jag kunde bedöma, hursomhelst mot angriparna och inte mot offren för attentatet. Den 28 maj skickade jag en del bevis till överste Salazar, som precis som utredningens *tredje* skede skulle visa, var mycket viktiga. Men jag hade ingen misstanke om att det vid den tidpunkten var det *andra* skedet som stod på dagordningen, nämligen en utredning som riktade sig mot mig och mina medarbetare.

Under dagen den 28 maj förbereddes och genomfördes en plötslig och abrupt vändning av utredningens inriktning och polisens inställning till mitt hushåll. Vi omgavs omedelbart av en atmosfär av fientlighet. ”Vad är det frågan om?”, undrade vi. Denna vändning kunde inte ha ägt rum av sig själv. Det måste ha funnits konkreta och tvingande skäl. Det har inte påvisats och inte heller kunde det ha påvisats ens ett sken av fakta eller faktiska data som kunde rättfärdiga en sådan vändning av utredningen. Jag kan inte hitta någon annan förklaring till vändningen än ett enormt tryck från GPU:s apparat, med hjälp av alla dess ”vänner”. Bakom scenen ägde det rum en veritabel statskuyp.

Vem ledde den?

Här är ett faktum som kan verka oviktigt, men som förtjänar den största uppmärksamhet: på morgonen den 27 maj publicerade *El Popular* och *El Nacional* exakt samma nyhetsartikel: ”Trotskij motsäger sig själv”, som tillskrev mig motsägelser vad gäller var jag höll hus på natten den 24 maj och under själva attacken. Artikeln gick mig obemärkt förbi under dessa vanvettiga timmar, och var från början till slut ett grovt påhitt. Vem försåg ”vänstertidningarna” med denna artikel? Det är en fråga av största betydelse! Artikeln uppgav att källan var anonyma ”observatörer”. Vilka är dessa ”observatörer”? Exakt vad observerade de och var? Det är fullständigt självklart att denna *artikel hade som mål att förbereda och i regeringskretsarnas ögon (där dessa tidningar läses av många) rättfärdiga utredningens fientliga vändning mot mig och mina ”medarbetare”*. En undersökning av denna märkliga episod skulle otvivelaktigt sprida ljus över många saker.

Två ur vårt hushålls tjänstefolk utfrågades första gången den 28 maj, dvs. samma dag som vi redan kvävdes i en fientlig atmosfär och när polisens tankar redan var inriktade på teorin att jag hade angripit mig själv. Påföljande dag, den 29:e, instämde båda kvinnorna igen, och togs kl 16 till Via Madero (Guadalupe), där de förhördades inne i byggnaden fram till kl 23, och sedan från kl 23 till 2 på natten i en bil på den mörka gården. Inga protokoll fördes. De kördes hem vid 3-tiden på natten. Den 30 maj kom en polisman till köket med ett färdigskrivet protokoll och båda kvinnorna skrev under utan att läsa det. Polisen lämnade köket efter en minut eller så efter att ha stigit in. När båda kvinnorna i tidningarna fick läsa att mina sekreterare Charles och Otto hade arresterats på grundval av deras vittnesmål sa båda att de absolut inte hade sagt något som kunde rättfärdiga arresteringen av dem.

Varför arresterades dessa två medlemmar ur vaktstyrkan och inte de andra? På grund av att Otto och Charles arbetade som sambandsombud med myndigheterna och med våra få vänner i staden. När undersökningsdomarna förberedde slaget mot mig, beslutade de först av allt att isolera vårt hus fullständigt. Samma dag arresterades en mexikan, S, och en tjeck, B, två unga vänner som hade besökt oss för att uttrycka sin sympati. Syftet med arresteringen var uppenbarligen detsamma: att skära av våra kontakter med omvärlden. De arresterade vakterna ställdes inför kravet att de ”inom en kvart” skulle erkänna att det var jag som hade beordrat dem att genomföra ”angreppet på mig själv”. Jag vill inte överdriva betydelsen hos dessa händelser eller förläna dem en tragisk innebörd. De intresserar mig enbart utifrån möjligheten att avslöja de krafter bakom scenen, som inom 24 timmar kunde få till stånd en nästan total vändning av utredningens inriktning. Dessa krafter fortsätter än idag att påverka utredningens riktning.

När B förhördades i Via Madero den 30 maj utgick alla polismännen från teorin om att jag hade angripit mig själv, och betedde sig oförskämt mot mig, min hustru och mina medarbetare. Under sina fyra dagar i fängelse fick S tillfälle att lyssna på ganska många samtal mellan poliserna. Hans slutsats låter så här: ”Lombardo Toledanos, Bassols’ och andras händer når långt in i polisens verksamhet, och det med stor framgång. Tanken att du hade angripit dig själv ... underblästes från denna källa.”

Teorin om ”angrepp på mig själv”

Trycket från de berörda kretsarna måste i sanning ha antagit oemotståndliga proportioner för att

tvinga utredningens representanter att ta den absurda tanken om angrepp på mig själv på allvar.

Vilka mål skulle jag gynna genom att drista mig till ett så ohyggligt, motbudande och farligt vågstycke? Än idag har ingen förklarat det. Det antyds att jag ville svartmåla Stalin och GPU. Men skulle ännu ett angrepp lägga något till ryktet hos en man som har förintat bolsjevikpartiets hela gamla generation? Det sägs att jag ville bevisa förekomsten av en ”femte kolonn”. Varför då? Dessutom räcker det med GPU:s agenter för att beställa ett sådant attentat, det behövs ingen mystisk ”femte kolonn”. Det sägs att jag ville skapa svårigheter för den mexikanska regeringen. Vilka motiv skulle jag ha att skapa svårigheter för den enda regering som erbjuder mig gästfrihet? Det sägs att jag ville provocera fram ett krig mellan USA och Mexiko. Men den förklaringen är helt sinnesförvirrad. För att provocera fram ett krig hade det varit mer naturligt att organisera ett attentat mot den amerikanske ambassadören eller oljemagnaterna, men inte mot en bolsjevikisk revolutionär, som är främmande för och hatad av de imperialistiska kretsarna.

När Stalin organiserar ett attentat mot mig är hans syfte uppenbart: likvidera fiende nr 1. Stalin riskerar inget personligen: han agerar på håll. Om jag å andra sidan skulle organisera ett ”angrepp på mig själv” så skulle jag själv få bära ansvar för ett sådant företag, riskera mitt eget och min familjs rykte, mitt politiska rykte och ryktet för den rörelse jag tjänar. Vad skulle jag vinna på det?

Men även om vi tänker oss det omöjliga, nämligen att jag skulle avvisa hela mitt livs ideal, förolämpa sunt förnuft och mina egna livsviktiga intressen och beslutade mig för att organisera ett ”angrepp på mig själv” för ett okänt syfte, så kvarstår frågan: var och hur fick jag tag på 20 attentatsmän, utrustade dem med polisuniformer, beväpnade dem, försåg dem med allt som behövdes? Och så vidare. Med andra ord, hur klarade en man som lever nästan isolerad från omvärlden att genomföra ett vågstycke som bara kunde genomföras av en mäktig apparat? Jag erkänner att jag kritiserar en tanke som inte förtjänar kritik.

Med stor skicklighet mobiliserade GPU sina agenter för att döda mig. Försöket misslyckades på grund av en slump. GPU:s vänner är komprometterade. De tvingas nu göra allt i sin makt för att ge mig ansvaret för sin egen hövdings misslyckade försök. För att lyckas med det har de inte så många alternativa medel. De tvingas arbeta med de allra grövsta metoderna och låta sig vägledas av Hitlers tänkespråk: Ju grövre lögn, ju mer beredvilligt tror folk på den.

Pressens reaktioner

Det går att dra ytterst värdefulla slutsatser angående GPU:s arbete bakom scenen från en studie av hur en viss del av den mexikanska pressen agerade under dagarna efter mordförsöket. Låt oss bortse ifrån den officiella stalinistiska skriften *La Voz de Mexico*, med dess grova motsägelser, sanslösa anklagelser och cyniska skvaller. Låt oss likaså utelämna högerns organ, som å ena sidan vägleds av en jakt på sensationer och å den andra försöker utnyttja angreppet för sina egna syften, dvs. mot ”vänstern” i allmänhet. Politiskt befinner jag mig längre från tidningar som *Universal* eller *Excelsior* än från Lombardo Toledano och hans likar. Jag använder ovan nämnda tidningar som självförsvar precis som jag skulle använda en buss för transporter.

Dessutom är högertidningarnas manövrar bara en återspeglning av landets politik, och i det stora hela intar de en opartisk hållning till frågan om angreppet och om GPU. För våra syften är det mycket viktigare att analysera *El Populares* och delvis *El Nacionals* agerande. I detta fall förs den aktiva

politiken av *El Popular*. Vad gäller *El Nacional* så anpassar den sig bara till sin involverade kollega.

”El Popular” och angreppet den 24 maj

Trots att, som tidningarna rapporterade, Toledano lämnade huvudstaden två eller tre dagar innan angreppet, hade *El Popular* i det avgörande ögonblicket mycket klara och exakta direktiv. Attacken överraskade ingalunda tidningen. Vid den här tidpunkten försökte inte redaktörerna förvandla angreppet till ett skämt, och inte heller hänvisade de till min ” förföljelsemani”, etc., etc. Tvärtom slog tidningen genast an en allvarlig och oroad ton. Utgåvan den 25 maj hade en rubrik tvärs över framsidan: “Attentatet mot Trotskij är ett attentat mot Mexiko”. Ledarartikeln under denna rubrik krävde en ytterst sträng utredning och en exemplarisk bestraffning av brottslingarna *oavsett deras politiska inställning och oavsett vilken utländsk makt de har band till*. Med sitt ordval försökte tidningen skapa intryck av den största opartiskhet och patriotiska ilska. Det omedelbara målet är att skapa en avgrund mellan *El Populars* redaktörer och terroristerna, som skulle kunna dyka upp i polisens händer, om inte idag så imorgon. Denna försiktighetsåtgärd var än mer nödvändig eftersom *El Popular* under den föregående perioden varit så nitisk i sin förtalskampanj mot mig.

Men under det litterära skalet av opartiskhet döljer sig försiktiga antydningar som under de följande dagarna är ämnade att vidareutvecklas. Det anmärks i förbigående, i en enda mening, att det finns ”mystiska och misstänksamma aspekter hos attacken”. Då passerade dessa ord obemärkt. Men nu står det fullständigt klart att artikelförfattaren på förhand hade reserverat sig möjligheten att *i händelse av att den rättsliga undersökningen misslyckades* föra fram teorin om ”ett angrepp på mig själv”. Den andra antydningen är lika talande: artikeln förutspår att ”Mexikos fiender” kommer att tillskriva attentatet till Stalin och Moskva. Här likställs Mexikos fiender med Stalins fiender. Det högtidliga kravet att leda reda på brottslingarna oavsett vilket land de har förbindelser med får en mycket begränsad tolkning.

Med allt sitt sicksackande och alla sina tvetydigheter är artikeln noggrant genomtänkt. Dess mot-sägelser härrör ur själva situationens motsägelsefullhet och obestämbarhet. Utredningens resultat var ännu okänt. I händelse av att utredningen lyckades var det nödvändigt att dra sig undan så långt som möjligt. Om den skulle misslyckas var det nödvändigt att behålla handlingsfriheten längs den gamla linjens skvaller och hets. Samtidigt var det nödvändigt att så långt det var möjligt avleda uppmärksamheten från GPU, men utan att helt binda sina händer. När man läser om artikeln idag går det tydligt att se spåren överallt.

I numret den 26 maj fortsätter i huvudsak samma linje. *El Popular* kräver att myndigheterna straffar de skyldiga kraftfullt. Det är fortfarande mycket stor risk att deltagarna i attentatet genast kan falla i polisens händer, därav den hårda, opartiska tonen.

Redan numret den 27 maj publicerar den cyniska artikeln: ”Trotskij motsäger sig själv”. Det är det första försöket att utveckla insinuationer angående angreppets ”misstänksamma aspekter”. Artikeln påstår att jag lämnade motsägelsefulla vittnesmål rörande var jag befann mig under attacken. Det orimliga i insinuationen sticker i ögonen. Om en person som lever isolerad i landsflykt kunde mobilisera 20 konspiratörer och skaffa polisuniformer och maskingevär till dem, då borde han vara förmögen att förbereda ett svar om var han befann sig vid tiden för angreppet. Men låt oss inte vara gnälliga om hur förfalskningarna går till. En sak är klar: *El Popular* förbereder marken för teorin

om ”ett angrepp på mig själv”.

Under tiden stöter utredningen på stora svårigheter. GPU kan förutse en hel del och dölja sina spår väl. Det har gått tre dagar sedan attacken. Faran för att attackens viktigaste deltagare skulle arresteras kunde anses vara eliminerad, eftersom de under denna tid hade gott om möjligheter att korsgränsen med pass som hade förberetts på förhand. I linje med detta slår *El Popular* den 27 maj an en djärvare ton. Saken begränsas inte till den ovan åberopade artikeln i nyhetsdelen. Ledarartikeln säger denna dag rakt ut att ”attentatet för varje dag som går väcker stora tvivel och verkar allt mer misstänkt och allt mindre logiskt”. Vidare nämns ordet ”kamouflage”. Artikeln tillskriver attentatet till de amerikanska imperialisterna, som försöker intervensera i Mexiko och till synes baserar sig på mitt samarbete. Varför imperialisterna skulle ha valt ingen mindre än undertecknad som måltavla för angreppet är oklart. Och precis hur ett angrepp på en rysk bolsjevik i Mexiko skulle rättfärdiga en intervention av USA är ännu mer obegripligt. Istället för analys och bevis ett urval av högljudda fraser.

Det återstår att erinra om att *El Popular* före undertecknandet av blocket mellan Stalin och Hitler ständigt brukade avbilda mig med en svastika. Jag förvandlades plötsligt till en agent för USA först efter Röda arméns invasion av Finland. *El Popular* försöker avfärda mig lika fritt som Stalin när han ger order till sina agenter. I sin muntliga agitation och under manövrarna bakom scenen gick Toledano och hans allierade tveklöst mycket längre än de gjorde i sin egen press. Som händelserna under kommande dagarna visar, ägnade de sig åt ett speciellt intensivt arbete bland poliserna.

Den 28 maj var utredningsmyndigheterna redan helt upphakade på teorin om ”angrepp på mig själv”. Två av mina sekreterare, Otto och Charles, och två personer som hade band till mitt hushåll, B och S, sattes i häkte. Efter att ha uppnått denna seger drog sig *El Popular* noga tillbaka i skuggorna: i numret den 28 maj intar den ånyo en objektivt ståndpunkt. Det är uppenbart varför tidningens ledare var försiktiga med att förbinda sig oåterkalleligt. De visste mer än de sa, de satte mycket mindre tilltro till versionen om angrepp på mig själv än polisen, som hade distraherats till ett felaktigt spår av dem. De var rädda för att denna version skulle kunna explodera närsomhelst. Det är därför *El Popular*, efter att ha flyttat ansvaret till polisen, den 28 maj återigen intar ståndpunkten som orolig patriotisk observatör.

I numret den 29 maj publicerade *El Popular* utan kommentar kommunistpartiets uttalande, som inte krävde att terroristerna skulle straffas utan att Trotskij skulle utvisas från Mexiko. Denna dag isolerades mitt hus och alla dess invånare från omvärlden av en ring av fantastiska misstankar. Det är värt att notera att Toledano även vid detta tillfälle låter kommunistpartiets ledare, som inte har något att förlora, yttra Kremles ärligaste paroller. Han försöker behålla en bro för sin egen reträtt.

Den 1 juni publicerade pressen mitt brev till statsåklagaren, som öppet utpekade Lombardo Toledano som moralisk medbrottsling under förberedelserna av attacken. Efter det klev Toledano halvvägs ur skuggorna. ”CTM (Mexikanska arbetarförbundet) anklagar Trotskij för att tjäna som redskap i (yankees) nervkrig (mot Mexiko)” tillkännagav *El Popular* den 6 juni. Vad betyder det? Det är tomt tal utan mening och utan någon grund i fakta! I CTM:s namn överlämnar Toledano ett dokument till myndigheterna, där angreppet vävs till en väv av omfattande och ytterst vaga internationella intriger. Utöver mig misstänks massor av faktorer, institutioner och personer i intrigen. En hel massa, men inte GPU. Som vi redan känner till kan bara ”fiender till Mexiko” misstänka GPU. Under alla sina manövrar förblir Toledano således GPU:s främsta vän.

”El Nacional”

I motsats till alla andra tidningar i huvudstaden nämnde *El Nacional* inte ens attentatet i första delen av sitt nummer den 25 maj. I andra delen publicerade de en kommuniké under rubriken ”Trotskij utsatt för ett teatraliskt (!) attentat i sitt hem”. På vilken grundval tidningen kom fram till sin bedömning är oklart. Jag är tyvärr tvungen att hävda att tidningen vid flera tidigare tillfällen försökte tillskriva mig förkastliga handlingar utan skuggan av berättigande.

Det är värt att ihärdigt uppmärksamma, att samma dag som *El Nacional* kallade attentatet ”teatraliskt”, så skrev *El Popular*: ”Attentatet mot Trotskij är ett attentat mot Mexiko.” Vid en första anblick kan det verka som om *El Nacional* uppvisade en mycket mer fientlig inställning till attentatets offer än *El Popular*. I själva verket är det inte fallet. Med sitt agerande avslöjade bara *El Nacional* att den befinner sig mycket längre från stalinismens källor och följaktligen från attentatets källor än *El Popular*. *El Nacional* har redaktörer som gör allt för att göra stalinisterna nöjda. De vet att det enklaste sättet är att uttrycka någon sorts misstänksamhet mot mig. När redaktörerna fick nyheten om attentatet mot mitt hem, spred en av redaktörerna den första ironiska formulering som dök upp i hans huvud. Detta faktum visar att *El Nationals* redaktörer, till skillnad från *El Populars* redaktörer, inte vet vad de skriver om.

Men under de följande dagarna bör vi notera att de två tidningarnas linjer närmar sig varandra. Utifrån *El Populars* agerande drog *El Nacional* slutsatsen att dess hypotes om ett ”teatraliskt” attentat hade varit ett oförsiktigt utbrott, och slog hastigt till reträtt och intog en mer avvaktande hållning. För sin del blev *El Popular* övertygad om att ingen av deltagarna i attentatet hade arresterats, och började närma sig ståndpunkten om ett ”teatraliskt” attentat. Även *El Nacional* publicerade den 27 maj artikeln ”Trotskij motsäger sig själv”. På basis av analysen av artiklarna i *El Popular* och en jämförelse mellan dem och artiklarna i *El Nacional* går det således att med säkerhet slå fast att Toledano kände till förberedelserna av attentatet på förhand, om än bara på ett övergripande sätt. Via olika kanaler förberedde GPU på samma gång den konspiratoriska komplotten, det politiska försvaret och desinformationen av utredningen. Under de avgörande dagarna fick utan tvekan *El Popular* instruktioner från Toledano själv. Det är fullt troligt att ingen annan än han är författare till artikeln den 25 maj. Med andra ord deltog Lombardo Toledano moraliskt i förberedelserna av attentatet och i att sopa igen spåren efter det.

Min vaktstyrka

För ett få en bättre förståelse av bakgrunden till angreppet, liksom vissa omständigheter rörande utredningen, är det nödvändigt att säga några ord om mina vakter. Det fanns rapporter i tidningarna att jag ”anställde” nästan främlingar som vakter, att det var personer som arbetade för betalning, etc. Allt det är osant. Min vaktstyrka har funnits sedan dagarna i landsflykt i Turkiet, dvs. i nästan 12 år. Vaktstyrkans sammansättning förändrades ständigt beroende på landet jag bodde i, även om några av mina medarbetare följde mig från ett land till ett annat. Vakterna har alltid bestått av unga kamrater som varit knutna till mig på grund av liknande politiska åsikter, och som äldre och mer erfarna vänner valt ut bland frivilliga, som det inte varit någon brist på.

Den rörelse jag tillhör är en ung rörelse som uppstod under exempellösa förföljelser från Moskva-oligarkins sida och från dess organ i världens alla länder. Allmänt sett går det knappt att hitta en

annan rörelse i historien som har drabbats av så många offer på så kort tid som rörelsen för Fjärde internationalen. Det är min personliga och djupa övertygelse att Fjärde internationalen är förutbestämd att fylla en stor historisk roll i vår epok av krig, erövringar, plundringar, ödeläggelse och alla möjliga bestialiteter. Men det är framtiden. I det förgångna har den bara upplevt slag och förföljelser. Under de senaste 12 åren kunde ingen hoppas på att göra karriär med hjälp av Fjärde internationalen. Av detta skäl var de personer som anslöt sig till denna rörelse osjälviska, övertygade och redo att avsäga sig inte bara materiella fördelar, utan om det var nödvändigt också offra sina liv. Utan någon önskan om att idealisera, ska jag ändå tillåta mig att säga att det knappast går att hitta någon organisation där det har varit ett sådant urval av personer som är så hängivna sin fana och så främmande för personliga anspråk som i Fjärde internationalen. Mina vakter har hela tiden rekryterats bland dessa ungdomar.

Vaktstyrkan i Mexiko bildades först av unga mexikanska vänner. Men jag blev snabbt övertygad om det olämpliga i detta arrangemang. Mina fiender försökte systematiskt dra in mig i den mexikanska politiken, för att på så sätt göra det omöjligt för mig att stanna i landet. Och i så måtto som mina unga mexikanska vänner som bodde i mitt hus i viss mån faktiskt kunde uppträda som ombud för mitt politiska inflytande, tvingades jag neka dem att delta i vaktstyrkan och ersätta dem med utlänningar, främst med amerikanska medborgare. De skickades hit efter att speciellt ha valts ut av mina erfarna och gamla vänner.

Låt mig göra det helt klart att vaktstyrkan inte finansieras av mig (jag saknar sådana tillgångar) utan av en speciell kommitté som samlar ihop de nödvändiga pengarna bland vänner och sympatisörer. Vi – min familj och vakterna – bor som i en liten instängd kommun, åtskilda från omvärlden av fyra höga murar. Dessa omständigheter räcker för att förklara varför jag anser mig vara berättigad att lita på mina vakter och tro att de är oförmögna till förräderi eller brott.

Trots alla försiktighetsåtgärder är det förstås omöjligt att se det som helt uteslutet att en enskild GPU-agent skulle kunna slingra sig in i vaktstyrkan. Utredningen misstänkte ända från början den kidnappade vakten, Robert Sheldon Harte, som medbrottsling under attacken. På det svarade jag: om Sheldon Harte var GPU-agent kunde han ha dödat mig på natten och kommit undan utan att använda 20 personer, som samtliga utsattes för stora risker. Under dagarna just innan angreppet var Sheldon Harte dessutom sysselsatt med oskyldiga saker, som att köpa fåglar, reparera en fågelbur, måla den, etc. Jag har inte hört ett enda övertygande argument som pekar på att Sheldon Harte var GPU-agent. Därför tillkännagav jag redan från början att jag skulle bli den siste att sätta tilltro till att Sheldon deltog i angreppet.* Om hans deltagande tvärtemot alla mina antaganden skulle bekräftas så skulle det inte ändra något avgörande i angreppets allmänna karaktär. Med eller utan hjälp från en av medlemmarna i vaktstyrkan organiserade GPU en sammansvärjning för att mörda mig och bränna mina arkiv. Det är fallets innersta natur.

* Sheldon Harte visade sig vara ännu en martyr som hade mördats av Stalin. Trotskijs artikel skrevs den 8 juni. Den 25 juni 1940 återfanns Sheldon Hartes kropp. Han visade sig ha blivit skjuten till döds av GPU-gänget som hade kidnappat honom – engelska redaktörens anmärkning.

Kommunistpartiets uteslutna medlemmar

I sina officiella uttalanden upprepar kommunistpartiet att individuell terror inte ingår i dess aktions-system, etc. Ingen förmodar att angreppet organiserades av kommunistpartiet. GPU utnyttjar kommunistpartiet men är ingalunda förenat med kommunistpartiet.

Bland de möjliga deltagarna i angreppet har de som är väl bekanta med kommunistpartiets inre liv nämnt en person som en gång i tiden uteslöts ur partiet, och senare, i utbyte mot någon sorts tjänst, återinsattes. Frågan om de "uteslutnas" natur är i allmänhet av stort intresse vid undersökningar av GPU:s kriminella metoder. Under den första perioden av kamp mot oppositionen i Sovjetunionen brukade Stalins klick medvetet utesluta de minst stabila oppositionsmedlemmarna ur partiet, och försätta dem i ytterst svåra materiella omständigheter, och på så sätt ge GPU möjlighet att rekrytera agenter bland dem för att arbeta i oppositionen. Senare fulländades denna metod och utsträcktes till alla partier i den Tredje internationalen.

De uteslutna kan delas upp i två kategorier: en del lämnar partiet på grund av principiella motsättningar och vänder ryggen åt Kreml och söker sig nya vägar. Andra utesluts på grund av slarvig hantering av pengar eller andra faktiska eller påstådda brott av moralisk karaktär. Majoriteten av de uteslutna i denna andra kategori har varit nära knutna till partiapparaten, är oförmögna till annat arbete och har blivit vana vid en privilegierad ställning. Den sortens uteslutna utgör värdefullt material för GPU, som omvandlar dem till lydiga redskap för mycket farliga och kriminella åtaganden.

Det mexikanska kommunistpartiets ledare sedan många år, Laborde, uteslöts nyligen på grund av de mest fruktansvärda anklagelser: som en person som var korrumpad, en man som förrådde strejker, och till och med tog mutor från ... "trotskister". Men det mest förbluffande är att Laborde, trots anklagelsernas extremt vanhedrande natur, inte ens försökte försvara sig själv. Därmed visade han att uteslutningen var nödvändig på grund av några mystiska syften som han, Laborde, inte vågade gå emot. Än mer, så använde han sin första chans att säga något för att i pressen förkunna sin oföränderliga lojalitet till partiet även efter sin uteslutning. Tillsammans med honom följde ett antal andra uteslutna samma taktik. Dessa personer kan inget annat. De kommer att utföra alla order, begå varje brott, för att inte förlora partiets ynnest. Det är till och med möjligt att en del av dem uteslöts för att redan på förhand befria partiet från allt ansvar för deras deltagande i det angrepp som förbereddes. Instruktioner om vilka som skulle uteslutas och under vilka förevändningar kommer i dessa fall från GPU:s mest betrodda representanter, som gömmer sig bakom scenen.

För Stalin skulle det ha varit mest förmånligt att ha organiserat mordet på ett sådant sätt att det inför världens arbetarklass kunde ha framställts som att mexikanska arbetare plötsligt och spontant straffade en "folkets fiende". Ur denna synvinkel är det värt att uppmärksamma GPU:s ihärdighet och iver att till varje pris förknippa mig med presidentvalskampanjen, närmare bestämt med kandidaten general Alamazán. Ett antal uttalanden av Toledano och ledare för kommunistpartiet avslöjar tydligt denna strategiska plan: att hitta eller skapa en gynnsam förevändning som skulle göra det möjligt för dem att komma överens med sina fiender, på vars lista jag troligen inte står på sista plats. Det kan inte finnas några tvivel om att det bland CTM:s arbetarmiliser finns speciella hemliga stormtrupper som GPU har skapat för de mest riskabla arbetena.

För att i tid avvärja denna plan tog jag varje chans att envist i pressen kräva att en opartisk under-

sökningskommission skulle granska alla falska rapporter. Men även utan detta har den allmänna opinionen i Mexiko hittills uppenbarligen avfärdat förtalet. Såvitt jag kan bedöma har stalinisterna inte lyckats inpränta något hat mot mig inom arbetarkretsar. Samtidigt tröttnade Stalin på att vänta på ett utbrott av ”folklig indignation”, och han beordrade GPU att gå till handling med de vanliga och mer direkta metoderna.

Det är helt säkert att det kommer ännu ett mordförsök

Att det så noggrant och skickligt förberedda angreppet av en slump misslyckades är ett allvarligt slag för Stalin. GPU måste upprätta sig hos Stalin. Stalin måste visa sin makt. Det är oundvikligt att försöket kommer att upprepas. I vilken form? Kanske återigen i form av en ren terroristhandling där det jämte maskingevär kommer att förekomma bomber. Men det är inte alls uteslutet att de kommer att försöka dölja terroristhandlingen med hjälp av ”folklig indignation”. Den förtalskampanj som Stalins agenter i Mexiko genomför med allt större bitterhet har just detta syfte.

För att rättfärdiga sina förföljelser av mig och för att skyla över GPU:s angrepp, talar Kremles agenter om min ”kontrarevolutionära” strömning. Det beror helt och hållet på vad man menar med revolution och kontrarevolution. I vår epok är imperialismen den mäktigaste kontrarevolutionära kraften, både i sin fascistiska och sin kvasidemokratiska form. Inte ett enda av de imperialistiska länderna vill släppa in mig på sina territorier. Vad gäller de förtryckta och halvt självständiga länderna, vägrar de acceptera mig efter påtryckningar från de imperialistiska regeringarna eller från Moskvabyråkratin, som nu spelar en extremt reaktionär roll i hela världen. Mexiko visade gästfrihet mot mig på grund att det inte är ett imperialistiskt land, och av denna orsak visade sig dess regering vara ett sällsynt undantag, tillräckligt självständigt från tryck utifrån för att låta sig vägledas av sina egna principer. Jag kan därför säga att jag inte lever på denna jord i linje med regeln utan som ett undantag till regeln. Under en reaktionär epok som vår tvingas revolutionärer simma mot strömmen. Jag gör det efter bästa förmåga. Världsreaktionens tryck har kanske visat sig allra mest obevekligt i mitt personliga öde och i ödet för mina nära. Jag betraktar inte detta alls som min förtjänst: det är ett resultat av en sammanflätning av historiska omständigheter. Men när personer som Toledano, Lombardo och andra utropar mig till ”kontrarevolutionär” kan jag lugnt ignorera dem och lämna den slutgiltiga domen till historien.

8 juni 1940, Coyoacan.